

การศึกษาสภาพจริยธรรมและการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรม
ด้านการมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต
A Study of Ethics and the Learning Process to Enhance Ethics
Self-discipline of Students at Rangsit University

ชัชชญา พิระธรณิศร์
Chatchaya Perathoranich

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
Educational Administration, Suryadhep Teachers College, Rangsit University

Corresponding author, E-mail: santhana.p@rsu.ac.th, โทร. 092-2641099

วันที่ส่งบทความ 11 กรกฎาคม 2560 วันที่แก้ไขครั้งสุดท้าย 20 ธันวาคม 2560

วันที่ตอบรับบทความ 9 มกราคม 2561 วันที่เผยแพร่ออนไลน์ 1 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต และสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านการมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามสภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักศึกษาปริญญาตรี 375 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคมนักศึกษามีสัมมาคารวะต่ออาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัยรังสิต อยู่ในระดับมาก 2) สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการกำหนดและชี้แจง จุดมุ่งหมายสาระกิจกรรมแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: จริยธรรม, ความมีวินัยในตนเอง, กระบวนการเรียนรู้, นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

Abstract

The objective of this research was to study the current situation entitled A Study of Ethics and the Learning Process to Enhance Ethics Self-discipline of Students at Rangsit University. The research instrument was a questionnaire on self-discipline of the students. The samples used in the study were 375 undergraduate students of Rangsit University. The data were analyzed by percentage,

mean, and standard deviation. The interviews were also used as qualitative data collection by content analysis.

The results of the study revealed that: 1) In terms of ethics, students' overall self-discipline at Rangsit University was in the high level. When each aspect was considered, it was shown that performing the social code of conduct and respecting Rangsit University instructors and staff were in the high level 2) The learning process to enhance ethics self-discipline of students at Rangsit University, were overall at the high level. When each aspect was considered, it was found that the learning process management clearly indicated the objectives of activities, learning resources, learning materials, and class evaluation were in the high level.

Keywords: Ethics, Self-Discipline, Learning Processes, Rangsit University Students

บทนำ

ในภาวะที่โลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีและเป็นสังคมโลกที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยงเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันพบว่า สังคมไทยยังอ่อนด้อยเกือบทุกเรื่อง แม้แต่ในด้านศีลธรรมที่เคยเป็นจุดแข็งมาก่อน ซึ่งแสดงถึงการถดถอยทางศีลธรรมและจริยธรรม (Moral Backsliding) หรือเกิดวิกฤติทางศีลธรรม (ดูเจตนา พันธ์มนานาน, 2543) และมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน มีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ก้าวร้าวและรุนแรง ขาดความรับผิดชอบ ขาดความอดทน ขาดความซื่อสัตย์ ขาดการมีวินัยในตนเอง การใช้เสรีภาพโดยขาดการเคารพต่อสิทธิของผู้อื่นจากโลก Social ที่เข้าถึงได้ง่าย ทำให้มหาวิทยาลัยรังสิตตระหนักถึงผลกระทบดังกล่าว และได้ประสบปัญหาด้านการแสดงออกทางพฤติกรรมเกี่ยวกับการขาดวินัยในตนเองของนักศึกษาซึ่งมีผลต่อการเข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา ขาดความรับผิดชอบ ไม่ซื่อสัตย์ ทั้งนี้เห็นได้จากจำนวนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับทุจริตในการสอบในการศึกษา 2558–2559 มีจำนวนคดีที่จับนักศึกษาทุจริตการสอบทั้งสิ้น 65 คน จำนวนนักศึกษาที่ทุจริตการสอบมากที่สุดคือในปีพ.ศ. 2558 ซึ่งมีทั้งสิ้น 38 คน ขณะที่ทุจริตการสอบมากที่สุดคือคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 13 คน รองลงมาคือคณะนิเทศศาสตร์ และวิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ จำนวนคณะละ 5 คน ตามลำดับ จำนวนคดีที่จับนักศึกษาทุจริตการสอบรองลงมา คือในปีพ.ศ. 2559 จับทุจริตการสอบได้ทั้งสิ้น 27 คน ขณะที่นักศึกษาทุจริตการสอบมากที่สุดคือคณะบริหารธุรกิจ และวิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ จำนวนคณะละ 6 คน รองลงมาคือคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 5 คน คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาลัยนานาชาติ จำนวนคณะละ 2 คนตามลำดับ (อัถถกรธรรมศิริ, 2560) จากปัญหาดังกล่าวจึงควรมีการเสริมสร้างจริยธรรมในกระบวนการเรียนรู้นักศึกษาสอดคล้องกับประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ (2557) ที่กล่าวว่า มหาวิทยาลัยจะปรับปรุงการเรียนอย่างไรให้บัณฑิตไทยเป็นคนดีและคนเก่ง มีสมรรถนะที่ตรงต่อความต้องการของสถานประกอบการ มีวุฒิภาวะทางสังคมและรักองค์กร และที่ไปก่อนนั้นคือการขาดทักษะ (Soft Skill) โดยต้องเร่งพัฒนาเรื่อง การมีวินัยในตนเองการตรงต่อเวลาความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์

ความมีวินัยในตนเองเกิดจากการเรียนรู้และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสังคม การสร้างความมีวินัยในตนเอง จึงควรเริ่มจากการทราบถึงความสำคัญ ประโยชน์และลักษณะของผู้มีวินัย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) เครื่องชี้วัดคุณภาพในการศึกษา เป็นกุญแจแห่งความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

สำหรับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถบูรณาการความรู้และใช้ความรู้อย่างตระหนักในจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองและมีความสำคัญสอดคล้องกับ ชัชชญา พิระธรรณศิริ (2559) จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญจำเป็นของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่าคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาที่สำคัญจำเป็นที่สุดคือ ความมีวินัย

จากการสำรวจลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทยของ ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ (2542) ได้ข้อค้นพบว่าวินัยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือวินัยภายนอกและวินัยในตนเอง วินัยทั้ง 2 ประเภทนี้ต่างกันว่าวินัยภายนอก ต้องมีการควบคุมดูแล เพราะผู้ปฏิบัติอาจไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดได้ ส่วน “วินัยในตนเอง” นั้นมีลักษณะการแสดงออกเหมือนวินัยภายนอกแต่บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองได้และมีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรมของบุคคล เป็นเอกลักษณ์ของผู้มีวุฒิภาวะทางจิต เป็นกุญแจแห่งความสำเร็จทั้งปวง อีกทั้งยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของนักศึกษาได้สอดคล้องกับบุญมล โอสถานุเคราะห์ (2550) พบว่า จากการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พบว่า 1) คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังแก่นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา คุณธรรมจริยธรรมหลักที่ควรปลูกฝังให้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา คือ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และการเผยแพร่กระบวนการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมมีไม่เพียงพอ ที่จะทำให้เกิดความร่วมมือรับผิดชอบอันเป็นพลังอย่างแท้จริงการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนและกิจกรรมตามรูปแบบที่เหมาะสม

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว คุณภาพการเรียนการสอนจะสัมพันธ์สู่การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับ ความรู้ หลักสูตรและการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน มาตรฐานและการประเมินของอาจารย์และการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้วย สามารถสอดแทรกเข้าไปได้เสมอในทุกรายวิชา อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาสภาพจริยธรรมและสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต จึงสนใจที่ศึกษาและทำงานวิจัยดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

มหาวิทยาลัยรังสิต

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองเกิดจากการเรียนรู้ และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสังคม ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ (2539) ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจ และพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม โดยไม่ต้องได้รับการควบคุมดูแลจากผู้อื่น เนื่องจากสามารถควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองตามที่มุ่งหวัง (Ausubel, 1968) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองว่า ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม มีความเชื่อถือได้ เชื่อมมั่นในตนเอง พึ่งตนเอง และควบคุมตนเองได้ มีความพากเพียร อดสาหะ และอดทน ซึ่งความมีวินัยในตนเองประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ที่

สำคัญ ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่น 2) ความอดทน 3) ความพากเพียรไม่ย่อท้อ 4) ความรับผิดชอบ 5) การปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม 6) ความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer, 1950 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2527) ที่เชื่อว่า การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น จะมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งโต โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดู ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ที่จะทำให้เกิดความสามารถในการให้รางวัลตนเองหรือความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คืองานวิจัยของไฟโรจน์ เนียมมาศ (2552) จากการศึกษาพบว่า การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น ผู้เรียนขาดระเบียบวินัย ขาดความกระตือรือร้น ขาดทักษะการเรียนรู้ ขาดแนวคิดและการคิดอย่างวิจารณ์ญาณสำหรับการประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้เรียนไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง ผู้สอนส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน กิจกรรมการเรียนการสอนไม่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดจริยธรรมและความมีวินัยในตนเอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรังสิต จาก 5 กลุ่มคณะ คือ

1) กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และสุขภาพ 2) กลุ่มคณะวิศวกรรมศาสตร์-เทคโนโลยี 3) กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ 4) กลุ่มคณะเศรษฐกิจ-ธุรกิจ 5) กลุ่มคณะศิลปะ-การออกแบบภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5,904 คน สำหรับตัวอย่างที่สุ่มได้คือ 375 คนโดยการคำนวณตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 เปอร์เซ็นต์ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ เมื่อได้ตัวอย่างเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามประชากรของคณะ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบตรวจสอบรายการ (check lists) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วย 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาคเดิม ปัจจุบันศึกษาชั้นปี และกลุ่มคณะ/สาขาที่ศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยด้านตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมุ่งมั่นจำนวน 3 ข้อ 2) ด้านความอดทน จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านความพากเพียรไม่ย่อท้อ จำนวน 3 ข้อ 4) ด้านความรับผิดชอบจำนวน 4 ข้อ 5) ด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคมจำนวน 3 ข้อ 6) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 3 ข้อ และสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 10 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert's rating scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยใช้คำถามปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured or open-ended interviews) เกี่ยวกับสภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง และสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง และการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท

2. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (แบบสอบถาม) โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Congruence: IOC) โดยพิจารณาค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไปจากผู้เชี่ยวชาญ (สุวิมล ติรกันันท์, 2543) ผลการตรวจสอบพบว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.50 - 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.1 ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือวิจัย (แบบสอบถาม) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมานั้นไปหาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984) ค่าระดับความเชื่อมั่นที่ 0.95

2.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรังสิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 375 คน

3. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย (การสัมภาษณ์) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured or open-ended interviews) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เป็นผู้บริหาร หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาจำนวน 14 คนซึ่งคัดเลือกมาโดยการเจาะจง (purposive sampling) ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยมีดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 375 คน ในตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาและสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิตในตอนที่ 2 โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D)

3. การสัมภาษณ์เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

1.1 สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม นักศึกษามีสัมมาคารวะต่ออาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัยรังสิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.30, S.D = 0.71) รองลงมาคือด้านความมุ่งมั่น นักศึกษาสามารถยับยั้งชั่งใจในการประพฤติผิดศีลธรรม อันเป็นเหตุเสื่อมเสียชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยรังสิต ($\bar{X}$ = 4.23 , S.D = 0.74)

และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง นักศึกษาเชื่อว่าความมีวินัยในตนเอง คือการประพฤติตนและความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา ($\bar{X} = 4.22$, S.D = 0.70) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปวิเคราะห์สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต

รายการ	ระดับสภาพจริยธรรม			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	ลำดับ
1. สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต				
1.1 ด้านความมุ่งมั่น				
1) นักศึกษามีความเสียสละและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	4.10	0.75	มาก	7
2) นักศึกษาเชื่อว่าหลักศีลธรรมของศาสนาต่างๆสามารถส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองได้	4.04	0.85	มาก	9
3) นักศึกษาสามารถยับยั้งชั่งใจในการประพฤติผิดศีลธรรมอันเป็นเหตุเสื่อมเสียชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยรังสิต	4.23	0.74	มาก	2
1.2 ด้านความอดทน				
4) นักศึกษามีความอดทนที่จะดำเนินชีวิตเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ	3.97	0.73	มาก	13
5) นักศึกษาสามารถควบคุมตนเองให้มีวินัยในการดำเนินชีวิตได้	3.91	0.67	มาก	16
6) เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นจะรับผิดชอบในงานของตนเองอย่างเต็มที่	4.17	0.71	มาก	4
7) นักศึกษาสามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบต่างๆของมหาวิทยาลัยได้	4.05	0.71	มาก	8
1.3 ด้านความพากเพียรไม่ย่อท้อ				
8) นักศึกษารู้จักหน้าที่และพยายามทำหน้าที่ให้มีวินัยในตนเองได้	3.98	0.65	มาก	12
9) นักศึกษาเข้าอบรมด้านการมีวินัยในตนเอง	3.84	0.76	มาก	17
10) นักศึกษาพยายามฝึกฝนด้านการมีวินัยในตนเองจากครอบครัว	4.11	0.75	มาก	6
1.4 ด้านความรับผิดชอบ				
11) นักศึกษามักให้ความสำคัญกิจกรรมใดไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ ไม่ให้ยุ่งเหยิงสับสนเพื่อจัดระเบียบตนเอง	3.98	0.75	มาก	12
12) นักศึกษาเข้าเรียนและปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตรงต่อเวลา	3.95	0.80	มาก	14
13) นักศึกษาส่งงานตามกำหนดเวลาที่ได้รับมอบหมาย	4.05	0.73	มาก	8
14) เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นจะรับผิดชอบในงานของตนเองอย่างเต็มที่	4.17	0.71	มาก	4
1.5 ด้านการปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม				
15) นักศึกษามีสัมมาคารวะต่ออาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัยรังสิต	4.30	0.71	มาก	1
16) นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและประกาศของมหาวิทยาลัยรังสิต	4.02	0.86	มาก	10
17) นักศึกษาใช้ระเบียบแถวในการรับบริการต่างๆทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย	4.13	0.78	มาก	5

รายการ	ระดับสภาพจริยธรรม			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	ลำดับ
1.6 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง				
18) นักศึกษารู้และเข้าใจหลักปฏิบัติการมีวินัยตามหลักจรรยาบรรณในสายวิชาชีพของตนเองได้	4.01	0.73	มาก	11
19) นักศึกษาเชื่อว่าความมีวินัยในตนเองสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อการปรับปรุง การกระทำที่ผิดพลาดของตนได้	4.04	0.73	มาก	9
20) นักศึกษาเชื่อว่าความมีวินัยในตนเองคือการประพฤติตนและความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา	4.22	0.70	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.06	0.75	มาก	

2. สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดและชี้แจงจุดมุ่งหมายสาระกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.98$, S.D = 0.69) รองลงมาคือ การดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.94$, S.D = 0.78) และนักศึกษามีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระและสร้างสรรค์เพื่อเกิดการเรียนรู้ จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง ($\bar{X} = 3.93$, S.D = 0.76) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต

รายการ	ระดับสภาพ			
	การจัดการกระบวนการเรียนรู้			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	ลำดับ
3. สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต				
3.1 มีการกำหนดและชี้แจง จุดมุ่งหมายสาระกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน	3.98	0.69	มาก	1
3.2 จัดการเรียนการสอน ด้านความมีวินัยในตนเองผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ	3.87	0.68	มาก	6
3.3 มีสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้านความมีวินัยในตนเอง	3.90	0.73	มาก	5
3.4 กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์สู่เหตุผลเชิงจริยธรรมสู่การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง	3.91	0.74	มาก	4
3.5 นักศึกษาสามารถนำผลการเรียนรู้ จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองในรายวิชาต่างๆไปใช้ในชีวิตจริงเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้	3.87	0.77	มาก	6
3.6 นักศึกษาได้ฝึกทักษะจากกระบวนการเรียนรู้ จริยธรรมความมีวินัยในตนเองในชั้นเรียน	3.86	0.73	มาก	7

รายการ	ระดับสภาพ			
	การจัดกระบวนการเรียนรู้			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	ลำดับ
3.7 นักศึกษามีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระและสร้างสรรค์เพื่อเกิดการเรียนรู้ จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง	3.93	0.76	มาก	3
3.8 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนโดยการจัดกระบวนการกลุ่ม เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง	3.89	0.80	มาก	6
3.9 สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีการเรียนรู้จริยธรรม ด้านความมีวินัยในตนเอง บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้	3.90	0.74	มาก	5
3.10 มีการดำเนินการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตาม สภาพจริง	3.94	0.78	มาก	2
ค่าเฉลี่ย	3.90	0.74	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สรุปได้คือ 3.1) สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาปัจจุบัน ความมีวินัยในตนเองยังไม่ดีเท่าที่ควร ส่วนสภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตในภาพรวมทุกคณะ/วิทยาลัย/สถาบัน มีนโยบาย การปลูกฝังความมีวินัยในสายวิชาชีพ บางคณะอาจยังไม่เคร่งครัดนักควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนวิชาที่ปรับพื้นฐานทางจริยธรรมที่เน้นการปลูกฝังจริยธรรมแบบองค์รวม 3.2) สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านการมีวินัยของนักศึกษา ผู้สอนมีความตระหนักต้องการกระตุ้นและผลักดันให้นักศึกษามีวินัยในตนเอง การให้เกียรติ วัสดุที่หน้าของตนเอง สำหรับการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาในชั้นเรียนควรมีให้นักศึกษาปรับเจตคติก่อน และอาจารย์นอกจากจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแล้วก็ควรพิจารณาการหาเทคนิควิธีการสอน กิจกรรมต่างๆ ที่สามารถประยุกต์กับสื่อเทคโนโลยีรวมถึงการให้ความสำคัญของจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรด้วย

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม: นักศึกษามีสัมมาคารวะต่ออาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยรังสิต มีนโยบายปลูกฝังจริยธรรม โดยยึดหลักสังคมธรรมาธิปไตยประกอบด้วย มีกระบวนการดำเนินงานทางวินัยที่ชัดเจน เพื่อมุ่งหวังให้นักศึกษามีทักษะชีวิตที่ดีและสอดคล้องกับรายวิชาต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาเคยเข้าอบรมด้านการมีวินัยในตนเองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนั้น จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะและการสัมภาษณ์ และให้เหตุผลว่า การอบรมและกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกฝังการมีวินัยมีน้อยมาก จากค่านิยมทางวัตถุที่เปลี่ยนไปและสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรุนแรง ทำให้นักศึกษาขาดระเบียบวินัยไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ยังไม่เห็นว่าความมีวินัยมีความสำคัญ สอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ (2558) ที่กล่าวว่า ความมีวินัยเป็นคุณธรรมองค์รวม หมายถึง ถ้านักศึกษาขาดวินัยก็จะมีคุณธรรมข้ออื่นโยงไปด้วย จะทำให้ครองชีวิตได้ลำบากและสอดคล้องกับ O'Connor (2009) ที่กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายที่ดีและควร

กระตุ้นความสุขจากการฝึกวินัยในตนเองจากผลที่ได้รับของนักศึกษา สอดคล้องกับ Edward (2000) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางในการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับวินัย พบว่า การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง ด้วยตนเองควรนำความต้องการและความปรารถนาของผู้เรียนเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผล ยอมรับเป็นข้อตกลงร่วมกัน และส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวและการตระหนักในตนเอง และการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรอาจารย์ต้องแสดงการเป็นแบบอย่างของการมีความมีวินัยในภาระงานของตนเองร่วมด้วย อาทิ เข้าสอนตรงเวลา การตรวจงาน บอกคะแนนตรงเวลา มีแผนการทำงานมีการเตรียมการสอน ตามแผนที่วางไว้ เป็นตัวแบบเกี่ยวกับพฤติกรรมให้นักศึกษาได้เห็นด้วยเช่นกัน พฤติกรรมต่างๆที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และความรู้ ความคิด ก็เป็นตัวชี้ทางหนึ่งว่า จะเป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อกัน ระหว่างพฤติกรรม จิตใจ อารมณ์ และปัญญา ซึ่งเป็นส่วนประกอบแห่งการดำเนินชีวิต ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากวิธีการการปลูกฝังจริยธรรมมาตั้งแต่วัยเด็ก

2. สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีการกำหนดและชี้แจง จุดมุ่งหมายสาระกิจกรรมแหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียนซึ่งการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลที่ชัดเจนนั้น ตรงกับสภาพความเป็นจริง จะต้องเป็นการประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับหลักการของ Mehrens and Lehmann (1973) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีประโยชน์ต่อผู้สอน ช่วยให้ทราบพฤติกรรมของผู้เรียน ปรับปรุงกระบวนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบการตัดสินใจของผู้สอน เป็นข้อมูลย้อนกลับกับการเรียนการสอน แต่ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีปัญหาการวัดและประเมินผลจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองเกิดจากการเรียนรู้ และปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของสังคม การสร้างความมีวินัยในตนเอง จึงควรเริ่มจากการชี้แจงถึงความสำคัญ ประโยชน์และลักษณะของผู้มีวินัยด้วย สอดคล้องกับ Bukkapaptnam (2015) ที่กล่าวว่า การเป็นตัวแบบที่ดี สามารถกระตุ้นความมีวินัยในตนเองได้ การกระทำและการดำเนินชีวิตของอาจารย์ทำให้เกิดพลังในการสอนมากกว่าคำพูด การจัดแผนงานการสอนสอดแทรกการสอนการเรียนการสอน และส่งเสริมจริยธรรมให้ชัดเจน เครื่องครัด ต่อเนื่อง (ปี 1 - 4) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นฤมล โอสธานุเคราะห์ (2550) จากการศึกษา พบว่า การศึกษาวิจัยและเผยแพร่กระบวนการเรียนรู้ด้านนี้มีไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดความร่วมมือรับผิดชอบอันเป็นพลังอย่างแท้จริงการดำเนินงานพัฒนาการเรียนการสอนและกิจกรรมตามรูปแบบที่เหมาะสมในการเสริมสร้างและพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย สำหรับการฝึกทักษะจากกระบวนการเรียนรู้ จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองในชั้นเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนั้นผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากการสอนสอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนแล้วควรมีกิจกรรมฝึกทักษะจริยธรรม(Ethic Skill) นอกชั้นเรียนด้วยโดยการฝึกยังมีความสัมพันธ์กับเจตคติที่ดีของนักศึกษาด้วย โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Carol (2006) จากการศึกษาเรื่อง เจตคติ (Attitude) และศักยภาพ (Ability) ที่กล่าวว่า เจตคติ จะบ่งบอกถึงความสำเร็จในการฝึกวินัยในตนเองได้อีกประการหนึ่งเช่นกัน

3. ผลจากการสัมภาษณ์ ประเด็นหลักสามารถอภิปรายได้ดังนี้ 3.1) สภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตปัจจุบันถือว่ายังมีวินัยในตนเองไม่ดีเท่าที่ควรและยังต้องปรับปรุงความมีวินัยในด้านต่าง ๆ เช่น การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ มารยาทพื้นฐาน รวมถึงการมีสัมมาคารวะ การเดิน การเข้าแถว เป็นต้น การปฏิบัติตนยึดเองเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้อาจมีผลกระทบมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวตั้งแต่ช่วงอนุบาล-มัธยมสอดคล้องกับวรพจน์ ช่างปั้น (2551) จากการศึกษาพบว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองร้อยละ 71.8 ไม่เคยศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนยังขาดความรู้ความเข้าใจและตามบุตรหลานไม่ทัน ในทางปฏิบัติทุกคณะมีนโยบาย การปลูกฝังการมีวินัยโดยเฉพาะในเรื่องตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ การแต่งกาย

ในด้านการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ มีรายวิชา RSU101 เป็นวิชาบังคับสำหรับให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และมีวิชาจริยธรรมในวิชาชีพออยู่แล้ว แต่ก็คงไม่เพียงพอและควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนวิชาที่ปรับพื้นฐานทางจริยธรรมที่เน้นการปลูกฝังจริยธรรมองค์รวม อาทิ ความมีวินัยในตนเอง มารยาทพื้นฐานและการดำเนินชีวิตในช่วงวัยที่เหมาะสมกับในสังคมปัจจุบัน ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปอย่างเช่นรายวิชา ETH101 เป็นต้นสอดคล้องกับ Hoffman (1979) ที่กล่าวว่ากระบวนการซึมซับทางจริยธรรม (Moral Internalization) มี 3 กระบวนการที่เป็นอิสระจากกัน คือ ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Feeling) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior) อีกนัยหนึ่งการฝึกทักษะจริยธรรมร่วมด้วย ในรูปแบบของกิจกรรมนอกชั้นเรียนจะช่วยให้นักศึกษาเสริมสร้างจริยธรรมความมีวินัยตนเองของนักศึกษาได้เป็นรูปธรรม 3.2) สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านการมีวินัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต ประเด็นหลักคือ การตระหนักถึงการเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาในชั้นเรียน อาจารย์ผู้สอนมีความต้องการให้นักศึกษามีวินัยในตนเอง การให้เกียรติ รับผิดชอบและหน้าที่ของตนเอง โดยให้ความสำคัญที่ 10 - 20% รวมถึงการเน้นย้ำเรื่องการแต่งกายที่เหมาะสม การเข้าเรียน การนอนบ่นอม การมีสัมมาคารวะ ซึ่งสอดคล้องกับจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณคือสภาพจริยธรรมด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคมนักศึกษามีสัมมาคารวะต่ออาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัยรังสิตที่อยู่ในระดับมาก แต่จะมีวิธีการสอนสอดแทรกอย่างไรขึ้นอยู่กับบริบท เนื้อหาในการสอนและ อาจารย์ผู้สอนแต่ละคนะ ทั้งนี้จะต้องให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติสำหรับการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาในชั้นเรียนมีการปลูกฝังให้นักศึกษาปรับเจตคติ ผ่านการทำงานกลุ่ม ละลายพฤติกรรมการผลักดันแนวคิดการมีวินัย โดยกำหนดเวลาเรียนหักคะแนนจากการเข้าเรียนสาย การเช็คชื่อ และการส่งงาน ต้องส่งไปทุกครั้ง ตระหนักถึงความซื่อสัตย์ยอมรับในการทำผิด โดยจะมีการตรวจสอบและประเมินผลออกมาในรูปคะแนนพฤติกรรม สอบถามความต้องการในกระบวนการเรียนรู้ และมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดของ Kohlberg (1975) ที่กล่าวว่า คุณธรรมจะเรียนรู้ได้ในทุกระดับอายุอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายชั้นจากอายุ 11 - 25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา และในการผลักดันการเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาในชั้นเรียนกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันโดยไปลงชุมชนโดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากสังคมหรือสภาพแวดล้อมที่มีแบบอย่างที่ดีการพิจารณาการออกแบบเกณฑ์การประเมินจริยธรรมที่ชัดเจน รวมถึงการหาเทคนิควิธีการสอน กิจกรรมต่าง ๆ ที่ประยุกต์กับเทคโนโลยีสู่กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาต่อไป 3.3) ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักศึกษาในชั้นเรียนคือ อาจารย์ผู้สอนบางท่านอาจมีช่องว่างความแตกต่างกันระหว่างวัยของนักศึกษา ยังต้องปรับวิธีการสอนให้เหมาะสม พฤติกรรมนักศึกษาบางส่วนยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ขาดความใส่ใจในรายละเอียดของรายวิชาและมีการกำหนดเงื่อนไขต่างๆในการเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงเดือน พันธมนาวิน (2558) ว่า มหาวิทยาลัยต้องมีการแสดงความคาดหวัง เรื่องคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจัง และส่งเสริมให้อาจารย์ช่วยกันคิด ให้สร้างเป็นวัฒนธรรมทางคุณธรรม จริยธรรมและสร้างบรรยากาศ Moral Culture ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ด้วยกันเอง ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ให้เกื้อกูลสนับสนุนกันในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ความชัดเจนในเรื่องนโยบายการปลูกฝังการมีวินัยสู่การปฏิบัติให้เป็นในทิศทางเดียวกัน ทุกคณะ/วิทยาลัย/สถาบันอย่างจริงจัง สอดคล้องกับสุมน อมรวิวัฒน์ (2558) ที่กล่าวว่า การพัฒนาจริยธรรม ถ้าอาจารย์ไม่

เปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นคนมีคุณธรรม และยังไม่รู้วิธีที่จะไปปฏิบัติ ไม่เป็นแบบอย่างก็จะเป็นสาเหตุของปัญหา จึงต้องมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหาร อาจารย์ จนถึงนักศึกษา จริยธรรมก็จะได้พัฒนาไปโดยปริยาย ทั้งนี้กิจกรรมต้องดำเนินการที่ต่อเนื่องและยาวนาน อาจารย์คือกลุ่มผู้ร่วมสร้างและบริหารหลักสูตร หล่อหลอมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สรุปได้ว่าความมีวินัยในตนเองเป็นจุดเริ่มต้นโย่งไปสู่การมีจริยธรรมด้านอื่นๆ หากแต่อาจารย์ผู้สอน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพให้นักศึกษามีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระและสร้างสรรค์เพื่อเกิดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการปรับเจตคติ การสร้างแรงจูงใจสู่การสอดแทรกจริยธรรมในการเรียนการสอน โดยการทำงานกลุ่มและการฝึกค้นคว้าคิด สู่พฤติกรรม อีกทั้งกระตุ้นให้นักศึกษามีความตระหนักร่วมกับการฝึกปฏิบัติด้วยใจสมัครและสามารถประเมินผลสำเร็จด้วยตนเอง นำไปสู่การเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านสภาพจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา

1. อาจารย์ผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศให้นักศึกษาได้มีโอกาสพูดสะท้อนคิดตามประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองอย่างอิสระความคิดเห็นตรงกันหรือโต้แย้งกันของนักศึกษาอาจารย์ผู้สอนจะไม่ใช่ผู้ตัดสิน หรือผู้ประเมินว่าใครผิด ใครถูก แต่จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้ในจริยธรรมและเห็นคุณค่าด้านการมีวินัยในตนเองและสังคม

2. อาจารย์ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในด้านการการนำความรู้จากการอภิปรายไปใช้สอนเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในศาสตร์ สาขา และวิชาต่างๆ

3. การสร้างเครือข่าย ผลักดัน ผนึกกำลังประสานการปลูกฝัง “การมีวินัยในตนเอง” ของนักศึกษาและผลักดันให้นักศึกษาสร้างสรรค์กิจกรรมตัวแบบจริยธรรมการมีวินัยในตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา

1. ควรมีการทำวิจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาในแต่ละคณะ/วิทยาลัย และสถาบัน ของมหาวิทยาลัยรังสิต

2. ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาไปสู่ รูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษา ข้อมูลพื้นฐานจากผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา จะเป็นฐานคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิตให้มีประสิทธิผลดียิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

ฉันทนา ภาคบงกช, และคณะ. (2539). *สอนให้เด็กคิด : โมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิต และสังคม.*

กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉันทนา ภาคบงกช, และคณะ. (2542). *การพัฒนากระบวนการสร้างเสริมวินัยในตนเอง (รายงานผลการวิจัย).* กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

- ซัชชญา พิธีธรณิศร์. (2559). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดุจเดือน พันธมนาวิน. (2527). จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. *วารสารแนวเนว*, 18(91), 58-59.
- ดุจเดือน พันธมนาวิน. (2543). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ*. สืบค้น 2 กันยายน 2558, จาก library.cmu.ac.th/moralcorner/node/50
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2558, 7 สิงหาคม). ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาจิตวิทยาสังคม. [บทสัมภาษณ์].
- นฤมล โอสธานุเคราะห์. (2550). *แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. สืบค้น 3 มิถุนายน 2557, จาก http://grad.snru.ac.th/file_thesis1292473821.
- ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ. (2557, 16 กรกฎาคม). การประชุมวิชาการเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ประจำปี 2557. *คม ชัด ลึก*, น. 11.
- ไพโรจน์ เนียมนาค. (2552). *การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ* (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรพจน์ ช่างปั้น. (2551). *การเปิดรับสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตและพฤติกรรม*. สืบค้น 3 ตุลาคม 2558, จาก www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/april.../aw30.pdf.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2558, 25 สิงหาคม). ราชบัณฑิตหญิง สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. [บทสัมภาษณ์].
- สุวิมล ติรกานันท์. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถกร ธรรมศิริ. (2560, 25 สิงหาคม). อาจารย์ปกครอง สำนักงานปกครองและวินัยนักศึกษา. [บทสัมภาษณ์].
- Ausubel, David P. (1968). *Educational Psychological: A Cognitive View*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Bukkapaptnam, M. (2015). *Development Self-Discipline*. Retrieved October 22, 2015, from www.studygs.net/discipline.htm
- Carol, S. D. (2006). *Mindset: The new psychology of success*. New York: Random House.
- Cronbach, L.J. (1984). *Essential of Psychological Testing* (3rded.). New York: Hamper and Row.
- Edward, C.H. (2000). The Moral Dimensions of Teacher and Classroom Discipline. *Ameica Secondary Education*, 28(3), 20-25.
- Hoffman, M.L. (1979). Development of Moral though, feeling and Behavior. *American Psychologist*, 34(10), 958-966.
- Kohlberg, L. (1975). Moral Education for Society in Moral-Transition. *Education Leadership*, 30.
- Mehrens, W.A., & Lehmann, J. (1973). *Measurement and Evaluation in Education and Psychology*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- O'Connor, R. (2009). *How To Improve Your Self-Discipline*. Retrieved October 22, 2015, from www.telegraph.co.uk/lifestyle/wellbeing/5899818/how-to-improve-yourself-discipline.htm.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

Translated Thai References

- Amornvivat, S. (2015, August 25). Female Royal Scholar: Office of the Royal Society. [Interview]. [in Thai]
- Bhanthumnavin, D. (1984). Psychological Cultivation of Self-Discipline. *Guidance Journal*, 18 (91), 58-59. [in Thai]
- Bhanthumnavin, D. (2000). *Synthesis of ethical and moral research in Thailand and abroad*. Retrieved September 2, 2015, from library.cmu.ac.th/moralcorner/node/50. [in Thai]
- Bhanthumnavin, D. (2015, August 7). Expert of Social Psychology. [Interview]. [in Thai]
- Changpun,V. (2008).*Exposure to Internet pornography and behavior*. Retrieved October 3, 2015,from www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/april.../aw30.pdf [in Thai]
- Dhammasiri, A. (2017, August 25). Lecturer, Office of Administration and Student's Discipline, Rangsit University. [Interview]. [in Thai]
- Niamnak,P. (2009). *Development of The Instructional Model to Enhance Self - Discipline Ethic for Rajabhat University Students* (Doctoral Dissertation). Phitsanulok: Naresuan University. [in Thai]
- Osathanugrah,N. (2007). *A Framework for Developing Moral Principles and Ethics Among the Thai Higher Education Students Following Discourses by His Majesty the King Bhumipol*. Retrieved June 3, 2014, from http://grad.snru.ac.th/file_thesis1292473821 [in Thai]
- Pakbongkoch C., & others. (1996). *Teach children to think: a model for developing thinking skills for quality of life and social*. Bangkok: Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Pakbongkoch C., & others. (1999). *Development of self-discipline model*. (Research Report). Bangkok: National Culture Commission. [in Thai]
- Perathoranich,C. (2016).*The Development of Management Strategies to Elevate Ethics and Morality Needed for Students of Private Higher Education Institutions in Thailand* (Doctoral Dissertation). Bangkok: Kasetsart University. [in Thai]
- Pinpathomrad,P. (2014,July 16). Conference on Higher Education Network of the Central Region for theDevelopmentof the Idealistic Graduate of the Year 2014. *Komchadluek News*, p.11. [in Thai]
- Tikananan, S (2000). *Social Research Methodology. : Guidelines for action*. Bangkok: Chulalongkorn University. [in Thai]